Affald, brand og klimakrise:

Stort bogværk om byggeloven viser, hvordan samfundets udfordringer har formet arkitekturen

Byggeloven har ændret sig mange gange gennem historien for at imødekomme de aktuelle samfundsproblemer. Nu samler et stort bogværk hele byggelovens historie: Fra affaldsproblemer i middelalderen til brandsikring i 1700-tallet og til nyere tiders fokus på energiforbrug i bygninger og byer.

I efteråret 1795 gav bagermester Lou sit nye hus på hjørnet af Kompagnistræde og Badstuestræde en hjørneafskæring, der var en alen kortere end det påbudte. Han mente at have misforstået loven og bad om at beholde de allerede opførte dele. Sagen blev forelagt kongen, der ikke gav dispensation. Huset måtte bygges om. Kompagnistræde 10, København.

Foto: Roberto Fortuna/Nationalmuseet

FRICO Varmeventilatorer

aroTHERM perform

– Høj ydeevne – nemmere end nogensinde før.

NYHED

Den nye **aroTHERM perform** er kraftfuld, har minimal beskyttelseszone og er ekstremt lydsvag. Den kraftfulde varmepumpe til flerfamiliehuse, mindre industri og institutioner giver maksimal fleksibilitet ved installation takket være den minimale beskyttelseszone.

Vores mest kraftfulde varmepumpe – designet til flerfamiliehuse, mindre industri og institutioner

- Hurtigere installation og komplette serviceydelser
- Minimal beskyttelseszone – maksimal frihed til placering
- Ekstremt lydsvag i sin ydelsesklasse
- 5 års fuld garanti

Vil du vide mere? Kontakt din lokale Area Sales Manager:

Midt- og Nordjylland – Lars Sandgrav-Madsen, 2114 3582
Midt- og Sønderjylland – Christoffer Snor, 2025 6839
Sydsjælland / Fyn – Tonny Johansen, 2673 0752
Nordsjælland / Bornholm – Thomas Hansen, 2176 3455

Vaillant

Af HVAC-redaktionen

Byggelovgivningen fortæller ikke kun historien om, hvordan vi har bygget. Den fortæller også historien om, hvad samfundet gennem århundreder har forsøgt at beskytte os imod.
I middelalderen handlede reglerne blandt andet om affald i gaderne og brandfare. Senere kom krav til brandsikring, sundhed og boligers indretning – og i nyere tid er indeklima, energiforbrug og bygningers klimapåvirkning rykket ind i lovgivningen.
Den udvikling gennem mere end 800 år bliver nu kortlagt i tobindsværket "*Med lov skal land bygges – Dansk arkitektur og byggelovgivning 1200-2015*". Bag værket står fire forskere fra Nationalmuseet og Arkitektskolen Aarhus.

Ny podcast

I forlængelse af bogudgivelsen formidles emnet til bred målgruppe gennem podcastserien "Skimmelsvamp og sparekniv" fra Vores Tid, Nationalmuseets Mediehus. Podcasten er blevet til med støtte fra Villum Fonden og kan lyttes i podcast apps som for eksempel Apple podcast og Spotify.

Foto: Roberto Fortuna / Nationalmuseet

Moderne byggerier stiller nye spørgsmål til lovgivnigen, og i bygningsreglementet BR-95 blev der tilføjet et nyt afsnit om temperaturforhold inde i bygninger. Det var især rettet mod nyopførte beboelses- og kontorbygninger, som for eksempel Kommunernes Landsforening med omfattende glasfacader. Ifølge BR-95 var det nødvendigt at sikre sig, at der om sommeren ikke blev for varmt. Weidekampsgade 10, København, 2003-2005.

I bogværket giver forskerne dokumentation for flere hundrede års lovmæssige regulering af arkitektur og byggeri. Og på mange punkter giver byggeloven et unikt indblik i samfundets skiftende problemer gennem tiden:
- Gennem tiden har byggelovgivningens fokus skiftet, og den fortæller os

På grund af brandfaren havde det tidligere været forbudt at bygge etageboliger i træ. Men i år 2000, blev det i bygningsreglementet gjort muligt at bygge etageboligbebyggelser med konstruktioner af træ. Tegnestuerne begyndte herefter at eksperimentere med træ som konstruktivt byggemateriale. Et eksempel er Lisbjerg Bakke af Vandkunsten med et søjlebjælkesystem i limtræ. Lisbjerg Bakke, Jess Ingerslevs Gade, 2014-2018.

FRICO Creating ideal environments

meget om de problemer, helt almindelige mennesker stod med. I middelalderen blev der lovgivet imod at smide affald i gaderne og at udsætte andre for brandfare. I 1700-tallet gav to store københavnske bybrande anledning til en målrettet lovgivning om brandsikring af bygninger. Og senere har byggeloven haft fokus på temaer som sundhed, indeklima, energiforbrug og senest klimapåvirkninger, siger den ene af de fire forfattere, seniorforsker Ulla Kjær fra Nationalmuseet. Udover Ulla Kjær er bogen forfattet af Mogens Andreassen Morgen, arkitekt og professor på Arkitektskolen Aarhus, Jannie Rosenberg Bendsen, arkitekturhistoriker og adjunkt på Arkitektskolen Aarhus, og Vibeke Andersson Møller, seniorforsker ved Nationalmuseet.

Slut med bindingsværk og stråtag

Effekterne af tidligere tiders lovtekster ses stadig i bybilledet. Som eksempel fremhæver Ulla Kjær forebyggelse af brande, der har haft stor betydning for byernes indretning i 1700- og 1800-tallet.

- Folk ville gerne bygge i bindingsværk, fordi det var billigt, men lovgivningen blev igennem 1700-tallet flere gange skærpet, og der kom krav om, at nye bygninger skulle bygges helt igennem af mur. Og så skulle de selvfølgelig ikke have stråtag. Efter Københavns brand i 1795 blev det indført, at hjørnebygninger skulle have skråt afskårne hjørner, fordi de hestetrukne brandsprøjter så kunne komme hurtigere rundt, siger hun.

Arkitekturens tilpasning

De to bøger kommer i over 848 sider omkring et væld af detaljer om bygningers indretning gennem tiden – ikke mindst i nyere tid, hvor der er kommet en fornyet interesse for arkitektonisk kvalitet, som har været i fokus mange gange før gennem byggelovgivningens historie.

- Vores undersøgelse af 800 års samspil mellem lovgivning og arkitektur viser, at byggelovgivningen har stor betydning for den arkitektur, vi skaber i nutiden. Lovgivning og arkitektur skal ikke stå i modsætning til hinanden, men kunne virke positivt og konstruktivt sammen. Det kræver, at vi lærer af historien og tør udvikle lovgivningen, så den understøtter god arkitektur og de samfundsmæssige udfordringer, vi står overfor i dag, siger professor og arkitekt Mogens Andreassen Morgen fra Arkitektskolen Aarhus.

Med lov skal land bygges - Dansk arkitektur og byggelovgivning 1200-2015 · I & II. I alt 848 sider · 590 fotografier, tegninger og malerier. Udgivet af Forlaget Rhodos i samarbejde med Arkitektskolen Aarhus og Nationalmuseet

Kort om byggeloven:

De første regler for byggeriet i byerne stammer helt tilbage fra 1200-tallet. Alligevel kom den første danske byggelov først med Københavns bygningslov i 1856. Siden da er både hovedstadens, købstædernes, forstædernes og landområdernes byggelove blevet revideret flere gange, og med landsbyggeloven i 1960 blev hele landet samlet under én lov – næsten da. København og Frederiksberg blev nemlig først fuldt integreret i den landsdækkende lov i 1975.

Vores fagspecialister ved, hvad de taler om - i teori og praksis

Vi bistår bygherrer og entreprenører med udviklingen af bygbare og velfungerende tekniske anlæg i nybyggerier, ombygninger og gennemgribende energirenoveringer.

CxT
sammenhæng balance

Tlf. +45 4331 2620
E-mail info@cxt.dk